

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	6 juli 2023	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z2022-00000521	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	D2023-00009424	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	20 september 2022	FAX	030-2583139
UW NUMMER	Niet van toepassing	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	<ul style="list-style-type: none">- Verzoek tot intrekking- Aanvulling verzoek tot intrekking- Vergunning van 17 mei 2017- AERIUS-berekening met kenmerk RVisZDNfq7LT van 22 maart 2023- Zienswijze van 11 mei 2023	ONDERWERP	Definitief besluit naar aanleiding van een verzoek tot intrekking

Geachte [REDACTED],

Bij brief van 20 september 2022, aangevuld op 10 januari 2023, heeft u ons, namens respectievelijk Vereniging voor Dorp en Natuur Amerongen-Leersum en Bewonerscomité Leersum-Zuid, verzocht om intrekking van de door ons op 17 mei 2017 (met nummer 81AD3072 en zaakkenmerk Z-NB-VA-2016-1685) verleende vergunning (hierna: de vergunning) als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) voor het bedrijf gelegen aan de Nieuwe Steeg 4, 6 en 8a in Leersum.

Voor de intrekking van Wnb-vergunningen is het toetsingskader zoals geformuleerd in artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Wnb van toepassing. Volgens u zou de vergunning om drie redenen ingetrokken moeten worden. In de eerste plaats omdat deze verleend is op basis van het Programma Aanpak Stikstof (hierna: het PAS) en daardoor niet meer geldig zou zijn. In de tweede plaats omdat niet voldaan is aan het in de vergunning opgenomen voorschrift dat de activiteiten die in de vergunning mogelijk gemaakt worden binnen twee jaar, na datum van verzending, dienen te zijn verricht. In de derde plaats omdat intrekking naar uw inzicht nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn.

Vooropgesteld zij dat het instrument van intrekken van vergunningen niet is bedoeld als een mogelijkheid van integrale herbeoordeling van alle reeds verleende Wnb-vergunningen. Een vergunninghouder mag aan een onherroepelijke vergunning immers rechtszekerheid ontfemen. Daarom moet er sprake zijn van bijzondere omstandigheden voordat wij overgaan tot het intrekken van een vergunning.

I. Besluit

Uw verzoek tot intrekking, van de door ons verleende vergunning van 17 mei 2017 (met nummer 81AD3072 en zaakkenmerk Z-NB-VA-2016-1685), wordt afgewezen.

II. Ontvankelijkheid

Het verzoek tot intrekking is ingediend namens Vereniging voor Dorp en Natuur Amerongen-Leersum en Bewonerscomité Leersum-Zuid. Gelet op de afstand tussen de locatie van deze partijen en de locatie van het bedrijf, is ten aanzien van deze partijen sprake van belanghebbendheid en achten wij deze partijen ontvankelijk.

III. Procedure

Uw verzoek tot intrekking is afgehandeld met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure zoals beschreven in paragraaf 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Domein Landelijke Leefomgeving
Archimedeslaan 6
Postbus 80300, 3508 TH, Utrecht
Telefoon 030-2589111

IV. Beoordeling

Moet het verzoek tot intrekking worden toegewezen omdat de vergunning verleend is op basis van het PAS en de vergunning daardoor niet meer geldig zou zijn?

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) heeft bij uitspraak van 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603 (PAS-uitspraak), geoordeeld dat de passende beoordeling die aan het PAS ten grondslag ligt niet voldoet aan de eisen die uit artikel 6 van de Habitatrichtlijn voortvloeien. De Afdeling heeft het PAS onverbindend verklaard, waarbij erop is gewezen dat vergunningen die met toepassing van het PAS zijn verleend en onherroepelijk zijn, hun rechtsgevolg behouden (r.o. 34.3). De vergunning is daarmee, ook na de PAS-uitspraak, van kracht gebleven.

Het standpunt van de Afdeling dat vergunningen die met toepassing van het PAS zijn verleend en onherroepelijk zijn, hun rechtsgevolg behouden, is niet achterhaald vanwege het door u aangehaalde arrest van het Europese Hof van Justitie van 10 november 2022, ECLI:EU:C:2022:864. Het desbetreffende arrest ziet op een andere situatie dan de situatie van PAS-vergunninghouders, en de PAS-vergunningen worden daarin niet ter discussie gesteld.¹

In de uitspraak van de Afdeling van 20 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:71 (Logtsebaanuitspraak), is vastgesteld onder welke omstandigheden een natuurvergunning kan of moet worden ingetrokken en welke eisen aan de motivering van een beslissing op een verzoek om intrekking van een natuurvergunning worden gesteld.

Krachtens artikel 5.4, eerste lid, sub c, van de Wnb beschikken wij over een discretionaire bevoegdheid om de vergunning in te trekken indien deze in strijd met wettelijke voorschriften is verleend. Wij zijn echter van oordeel dat de vergunning niet in strijd met wettelijke voorschriften is verleend.

De verlening is in overeenstemming geweest met de in het kader van het PAS opgenomen voorschriften uit de Wnb, het Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming.

Bij de vraag of de intrekkinggrond van artikel 5.4, eerste lid, sub c, van de Wnb aanwezig is, is een herbeoordeling van de rechtmatigheid van de vergunning weliswaar noodzakelijk, maar daarbij moet wel worden uitgegaan van de wetgeving en inzichten die ten tijde van de vergunningverlening van toepassing waren.

De vraag is dus of de herbeoordeling tot de conclusie leidt dat de vergunning in strijd met het destijds geldende recht is verleend. Dat is niet het geval, want ten tijde van vergunningverlening op 17 mei 2017 was het PAS op grond van de Wnb en onderliggende regelgeving nog van toepassing. Dat bijlage 2 van het PAS op 29 mei 2019 onverbindend is verklaard, doet hieraan niet af. Aan onverbindend verklaring komt geen terugwerkende kracht toe, zoals bij vernietiging bijvoorbeeld wel het geval is.

Nu aan het onverbindend verklaren van het PAS geen terugwerkende kracht kan toekomen, en de vergunning op 17 mei 2017 dus niet in strijd met de wet is verleend, luidt onze conclusie dat de intrekkinggrond uit artikel 5.4, eerste lid, sub c, van de Wnb niet van toepassing is.

Zodoende wordt niet toegekomen aan een belangenafweging in de zin van artikel 5.4, eerste lid, sub c, van de Wnb.

Moet het verzoek tot intrekking worden toegewezen omdat niet is voldaan aan het in de vergunning opgenomen voorschrift dat de activiteiten binnen twee jaar, na datum van verzending, dienen te zijn verricht?

Wij zijn van oordeel dat inderdaad niet conform vergunningvoorschrift 4 gehandeld wordt, hetgeen betekent dat artikel 5.4, eerste lid, onder a, van de Wnb van toepassing is.

Het louter niet voldoen of kunnen voldoen aan een voorschrift van een vergunning kan nooit op zichzelf een legitieme reden zijn om een vergunning in te trekken. Daarom is aan vergunningvoorschrift 4 niet het rechtstreeks gevolg verbonden dat de vergunning wordt ingetrokken, indien niet aan dit voorschrift wordt voldaan. In dit specifieke geval bestaat er overigens een gegronde reden waarom niet aan het voorschrift is voldaan, bestaande uit het feit dat er nog geen omgevingsvergunning verkregen is.

¹ Zie de Kamerbrief van 19 december 2022, te raadplegen via de volgende link:
<https://open.overheid.nl/documenten/ronl-fa72b01d9ea79f47860840f2a5b0a97b4a9741c5/pdf>.

Daarnaast is in artikel 5.4, eerste lid, sub a, van de Wnb een discretionaire bevoegdheid opgenomen en geen verplichting. Er zal een afweging van de betrokken belangen gemaakt moeten worden en tot die belangen behoort ook het belang van de rechtszekerheid van de vergunninghouder.

De gevolgen van intrekking voor vergunninghouder zijn afgezet tegen de effecten die de intrekking heeft voor de natuurwaarden. Daarbij is uitgegaan van een sterke uitgangspositie van vergunninghouder aangezien het gaat om een onherroepelijke vergunning waaraan rechtszekerheid kan worden ontleend.

Gelet op de AERIUS-berekening met kenmerk RVisZDNf7LT van 22 maart 2023 is de hoogst berekende depositie als gevolg van het vergunde project 6,48 mol/ha/jaar op het habitatype H91E0C vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) van het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek.

Aangezien de effecten op de overige habitattypen, leefgebieden en soorten geringer zijn, hebben wij deze ter onderbouwing van de beoordeling van uw verzoek tot intrekking niet verder uitgewerkt.

Volgens AERIUS Calculator, versie 2022, welke sinds 22 januari 2023 beschikbaar is, blijkt dat voor het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek de kritische depositiewaarde (1.857 mol/ha/jaar) voor het habitatype H91E0C vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) slechts op 1 hexagoon wordt overschreden. Op het desbetreffende hexagoon 4207091 (coördinaten x:154641 y:444607) is de hoogst berekende depositie als gevolg van het vergunde project 3,15 mol/ha/jaar. Het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek bevat geen overige habitattypen die worden beschermd onder de Wnb, onderdeel Gebiedsbescherming.

Raadpleging van AERIUS Calculator op 22 maart 2023 (rekenjaar 2023) leert dat op hexagoon 4207091 (coördinaten x:154641 y:444607) een achtergronddepositie plaatsheeft van 1.946,1 mol/ha/jaar, dat binnen de in de op de kaart voor Grootschalige stikstofdepositie Nederland² genoemde *range* van 1.500 tot 2.000 mol/ha/jaar ligt.

Wij achten het wegnemen van een effect van maximaal 6,48 mol/ha/jaar (het effect van het gehele vergunde project) waar de achtergronddepositie tegen de 1.500 tot 2.000 mol/ha/jaar beloopt, geen noodzakelijke maatregel zonder welke geen herstel van het habitatype kan plaatsvinden. Het vergunde project levert daarmee bij een conservatieve schatting (laagste achtergrondwaarde circa 1.500 mol/ha/jaar) immers minder dan 0,43% van de totale achtergrondbelasting aan stikstofdepositie in het gebied op.

Indien wordt gerekend met de hoogst berekende depositie als gevolg van het vergunde project op een hexagoon waarop de kritische depositiewaarde wordt overschreden, oftewel 3,15 mol/ha/jaar, dan levert het vergunde project bij een conservatieve schatting (laagste achtergrondwaarde circa 1.500 mol/ha/jaar) zelfs minder dan 0,17% van de totale achtergrondbelasting aan stikstofdepositie op.

Bovendien zou intrekking van de vergunning betekenen dat de referentiesituatie, bestaande uit de in de natuurvergunning van 12 juli 2013 vergunde situatie, herleeft. Ondanks dat in de vergunning op een aantal gebieden een toename is vergund, en zodoende niet gesproken kan worden van een verslechteringsvergunning, is in de vergunning in zijn totaliteit een afname in depositie vergund ten opzichte van de als referentie dienende natuurvergunning van 12 juli 2013. De totaal toegestane emissie zou daarmee, in geval van intrekking van de vergunning, zelfs toenemen van 5.987,8 naar 6.152,8 mol/ha/jaar.

Voorts geldt dat ten aanzien van de betrokken Natura 2000-gebieden reeds andere maatregelen zijn en worden getroffen waarbij (gedwongen) intrekking van de vergunning momenteel niet nodig wordt geacht als zijnde passende maatregel.

Wij komen tot de conclusie dat de belangen van vergunninghouder zwaarder wegen dan de belangen die met intrekking zijn gediend. Gelet op bovenstaande afweging van de betrokken belangen zullen wij geen gebruik maken van de krachtens artikel 5.4, eerste lid, onder a, van de Wnb geldende discretionaire bevoegdheid om de vergunning in te trekken.

Moet het verzoek tot intrekking worden toegewezen omdat dit nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn?

Artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn bepaalt dat er passende maatregelen genomen moeten worden om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen.

² <https://www.atlasnatuurlijkkapitaal.nl>.

Op grond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb wordt een natuurvergunning ingetrokken wanneer dit nodig is (als passende maatregel) ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrictlijn.

In de eerdergenoemde Logtsebaanuitspraak is uiteengezet wanneer dit het geval is. Kort en goed blijkt hieruit het volgende:

- Daar waar hoge stikstofbelasting leidt tot verslechtering van natuurwaarden zijn passende maatregelen nodig, die onder meer gericht zijn op de daling van de stikstofdepositie in het betrokken Natura 2000-gebied;
- De intrekking van een natuurvergunning voor een activiteit die bijdraagt aan die verslechtering, is een dergelijke passende maatregel;
- Bij de keuze welke passende maatregelen nodig zijn, komt het bevoegd gezag beoordelingsruimte toe;
- Alleen als intrekking van een natuurvergunning de enig mogelijke passende maatregel is, moet het bevoegd gezag daartoe overgaan;
- Als er ook nog andere passende maatregelen getroffen kunnen worden, mag intrekking achterwege blijven. Wel moet dan inzichtelijk worden gemaakt met welke maatregelen uitvoering wordt of zal worden gegeven aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie binnen een afzienbare termijn.

Gelet op de AERIUS-berekening met kenmerk RVISZDNfq7LT van 22 maart 2023 zorgt de vergunde activiteit, binnen de huidige rekensystematiek, voor stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden Kolland & Overlangbroek, Veluwe, Rijntakken, Binnenveld en Lingegebied & Diefdijk-Zuid.

Vooropgesteld wordt dat in deze Natura 2000-gebieden stikstofgevoelige natuurwaarden overbelast zijn, en dat er dus passende maatregelen nodig zijn.

Wij menen echter dat er voldoende andere passende maatregelen getroffen zijn en worden ter voorkoming van verslechtering van de stikstofgevoelige natuurwaarden in de gebieden, waardoor intrekking van de vergunning niet nodig is.

Niet alleen de mate van stikstofuitstoot bepaalt de staat van de natuur. Zo zijn waterkwaliteit en waterkwantiteit, de verbondenheid van habitats en de grootte van leefgebieden voor soorten onder andere belangrijke condities voor de kwaliteit van natuur. Naast het reduceren van stikstofuitstoot bij de bron zijn er verschillende natuurmaatregelen mogelijk om te werken aan de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden, zoals het verhogen van de grondwaterstand, het ontsnipperen van natuur of het vergroten van natuurareaal.

De aanpak van het stikstofvraagstuk bestaat daarom uit maatregelen gericht op natuurherstel en natuurbehoud, bronmaatregelen die de uitstoot en depositie van stikstof reduceren als ook een inzet op de ruimtelijke inrichting. Afhankelijk van de gebied specifieke situatie zal moeten blijken welke mix aan maatregelen het meeste effect sorteert.

Kolland & Overlangbroek

In het vastgestelde Beheerplan Kolland & Overlangbroek 2019-2025 zijn in hoofdstuk 4 verschillende herstelmaatregelen uitgewerkt.³ Het effect van verschillende drukfactoren zoals verdroging, essentaksterfte en stikstofdepositie versterkt elkaar. Door middel van een verbeterde hydrologische huishouding is en wordt verdroging tegengegaan waardoor het gebied beter bestand is tegen de overige drukfactoren. Binnen de deelgebieden worden daarom, ten behoeve van het tegengaan van verzuring en vermeting als gevolg van stikstofdepositie, hydrologische maatregelen uitgevoerd met als doel de grondwaterstand te verhogen en de afvoer van overtollig zuur (regen)water te verbeteren. Zodoende is en wordt een hydrologische scheiding aangebracht tussen het agrarische gebied en de natuurgebieden. Deze vastgestelde maatregelen⁴ die ertoe leiden dat bestaande natuurwaarden worden behouden, uitgebreid of verbeterd, zijn inmiddels uitgevoerd of worden in de komende jaren verder uitgevoerd. In 2022 zijn binnen dit kader twee peilbesluiten vastgesteld welke betrekking hebben op het gebied.⁵

³ <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2019/02/Beheerplan-Kolland-en-Overlangbroek.pdf>.

⁴ Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden, 11 oktober 2016. Projectplan Waterwet Aanleg waterstaatswerken landgoed Kolland.

⁵ <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR680269/1> en <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR272326/5>.

Veluwe en Rijntakken

In de Natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken zijn en worden de nodige maatregelen getroffen. In dit verband wordt gewezen op de Uitvoeringsagenda Gelderse Maatregelen Stikstof 2021-2025⁶, waarin voor de Natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken heel specifiek in maatregelen wordt voorzien. Wij wijzen met name op hoofdstuk 5 (voor wat betreft de gebiedsaanpak van Natura 2000-gebied Veluwe) en hoofdstuk 7 (voor wat betreft de gebiedsaanpak van Natura 2000-gebied Rijntakken) van de Uitvoeringsagenda, waarin zowel maatregelen ter reductie van de stikstofdepositie als overige natuurmaatregelen zijn uiteengezet.

Binnenveld

In het vastgestelde Beheerplan Binnenveld zijn in hoofdstuk 6 verschillende herstelmaatregelen uitgewerkt.⁷ Het (door middel van plaggen, opzetten van slootpeilen, dempen van sloten en opzetten van de grondwaterstand) inrichten van natuurgebied Binnenveldse Hooilanden is afgerond in 2019. Daarmee is de drainerende werking op de Bennekomse Meent afgenomen. Daarnaast heeft er een hydrologische isolatie van de Bennekomse Meent ten opzichte van de Grift plaatsgevonden door het opzetten van slootpeilen en dempen van sloten om daarmee gebiedseigen water vast te houden. Om en bij de Bennekomse Meent is ter bescherming van grondwaterstanden en waterkwaliteit een kade aangelegd om inundatie van de Grift en toestroom van landbouwwater te voorkomen. Ook hebben plagwerkzaamheden plaatsgevonden ten behoeve van Blauwgrasland, waarbij landbouwgronden zijn afgegraven waar dit niet leidt tot grondwaterstanddaling. Al deze maatregelen zijn afgerond in 2020. In 2021 zijn de twee stortplaatsen locatie Ketelweg en locatie Duphar gesaneerd, waarmee beide stortlocaties met een zware metalen vervuiling zijn verwijderd en kwelgestuurde petgaten zijn geworden. Op de locatie Duphar is een damwand geplaatst tussen de voormalige stortplaats en de blauwgraslanden. Er is opslag verwijderd door middel van het verwijderen van appelbes (ten gunste van trilveen) en reuzenberenklauw (ten gunste van blauwgrasland trilveen). Dit is afgerond in 2022.

Er vindt een hydrologische isolatie plaats van het deelgebied De Hellen, om inundatie met grifwater te voorkomen. Door het plaatsen van stuwen komt het waterpeil tot in de wortelzone van de vegetatie en wordt veenoxidatie voorkomen. Greppels en sloten worden deels opgevuld met grond. Eveneens wordt boomopslag (bestaande uit spontaan gegroeide struiken en bomen) verwijderd waardoor zeldzame planten in graslanden en moeras behouden blijven. De veraarde en voedselrijke toplaag wordt op verschillende dieptes verwijderd, en er worden met grond paden opgehoogd waardoor machines voor het maaien en afvoeren van nat gras het gebied beter kunnen bereiken. Het buiten het gebied gelegen Fortuinzicht wordt ingericht als ecologische verbindingzone en als bufferzone om de afvoer van kwel tegen te gaan. In duikers die afwateren op de Grift wordt een terugslagklep geplaatst. Al deze maatregelen worden afgerond in 2023 dan wel 2024.

Lingegebied & Diefdijk-Zuid

In het vastgestelde Beheerplan Lingegebied & Diefdijk-Zuid zijn in hoofdstuk 6 verschillende herstelmaatregelen uitgewerkt.⁸ Ten behoeve van het opheffen van verdroging heeft er een verbetering plaatsgevonden van de interne waterhuishouding van de Nieuwe Zuiderlingedijk. Daarbij is fase 1 afgerond in 2015, en fase 2 in 2020. Eveneens wordt er ten behoeve van het opheffen van verdroging een hydrologische bufferzone aangelegd en ingericht, welk werk nog in uitvoering is en naar verwachting wordt afgerond in 2023. Tevens wordt bos en ander natuurterrein omgevormd naar kalkmoeras, hetgeen deels is afgerond in 2013-2014 en nog verder zal worden uitgevoerd.

Algemeen

Op 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking is getreden. Sindsdien bevat de Wnb duidelijke doelstellingen: in 2025 moet ten minste 40% van het totaal aantal hectares stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden onder de kritische depositiewaarden (KDW's) zitten, in 2030 tenminste 50% en in 2035 ten minste 74%. Dit zijn harde resultaatsverplichtingen in welk verband wordt verwezen naar artikel 1.12a van de Wnb. Daarbij is het einddoel dat de instandhoudingsdoelstellingen van de stikstofgevoelige natuurwaarden worden behaald. Daarom zal het Programma stikstofreductie en natuurverbetering ook zien op maatregelen die nodig zijn voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van de stikstof gevoelige habitats, in welk verband wordt verwezen naar artikel 1.12b van de Wnb.

⁶ De uitvoeringsagenda is online raadpleegbaar via de volgende link: https:// gelderland.stateninformatie.nl/document/10403266/3/PD - Bijlage_1_Uitvoeringsagenda_GMS_2021-2025_%28PS2021-555%29.

⁷ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beheerplan_binnenveld.pdf.

⁸ <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2020/09/Natura-2000-Beheerplan-70-Lingegebied-Diefdijk-Zuid.pdf>.

Voor het bereiken van de reductiedoelstelling in 2030 is op 24 april 2020 een structureel maatregelenpakket vastgesteld, voor een totaalbedrag van ruim € 5 miljard. Dit maatregelenpakket komt terecht in het Programma stikstofreductie en natuurverbetering, dat op 25 mei 2022 als ontwerp ter inzage is gelegd en ook eerder al was weergegeven in de Contourennota van het programma. Deze maatregelen zorgen voor een stikstofdepositiereductie binnen de bandbreedte van 103-180 mol/ha/jaar in 2030. Met het Programma stikstofreductie en natuurverbetering kan de resultaatsverplichting van 50% in 2030 worden behaald.

De maatregelen zijn deels al in uitvoering. Zo zijn, en worden, er regelingen opengesteld om bedrijven die voor (veel) stikstofdepositie zorgen aan te kopen. Deze regelingen worden in samenwerking met de provinciale bevoegde gezagen uitgevoerd en zorgen ook in de betrokken Natura 2000-gebieden voor de nodige depositiedaling. Ook in de provincie Utrecht (en Gelderland) zijn er veehouderijen die geïnteresseerd zijn in vrijwillige opkoop door de overheid. Er komt nog een tweede tranche van de Maatregel Gerichte Opkoop en ook met de andere vrijwillige opkoopregeling, de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties, wordt binnenkort gestart.

Voorts blijkt uit het in december 2021 gepubliceerde Coalitieakkoord dat er nog eens extra zal worden geïnvesteerd in de oplossing van de stikstofproblematiek. Daarvoor wordt een transitiefonds van circa 25 miljard beschikbaar gesteld.⁹ Oftewel: er zullen nog meer maatregelen worden getroffen ter reductie van de stikstofdepositie.

Momenteel wordt voor elk Natura 2000-gebied een gebiedsplan opgesteld, waarin de benodigde maatregelen gebiedsgericht zijn uitgewerkt. In dat verband wordt verwezen naar artikel 1.12fa van de Wnb. De gebiedsplannen moeten uiterlijk op 1 juli 2023 zijn vastgesteld. Vooruitlopend daarop is door de provincie Utrecht op 23 maart 2022 het Handelingskader gebiedsgerichte aanpak stikstof vastgesteld.¹⁰

De (herstel)maatregelen en de Gebiedsgerichte aanpak ter reductie van stikstofdepositie zijn en worden getroffen met het doel om de (dreigende) verslechtering van de natuurkwaliteit van stikstofgevoelige habitats te voorkomen of te herstellen, en zijn daarom passende maatregelen. Dat de maatregelen ook bijdragen aan het behalen van de instandhoudingsdoelen en wellicht ook als instandhoudingsmaatregel zouden kunnen worden aangemerkt, doet hieraan niet af. Daarnaast zijn het geen maatregelen die verbonden zijn aan een natuurbelastend initiatief en dus geen beschermingsmaatregelen. Ook is duidelijk wanneer de maatregelen zijn uitgevoerd of nog zullen worden uitgevoerd, alsmede wat het effect is van die maatregelen.

Zodoende is er voor de betrokken Natura 2000-gebieden een concreet tijdspad met concrete maatregelen en doelstellingen zodat vooralsnog van intrekking op grond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb kan worden afgezien.

Natuurdoelanalyses

Voor ieder in het Programma stikstofreductie en natuurverbetering opgenomen Natura 2000-gebied wordt een natuurdoelanalyse opgesteld.

Een natuurdoelanalyse beschrijft hoe het gaat met de natuur in een gebied, of en welke problemen er zijn en in welke richting maatregelen nodig zijn om de natuur weer gezond te maken. Provincies gebruiken deze analyses bij de gebiedsgerichte aanpak voor het halen van de doelen op het terrein van natuur, stikstof, klimaat en waterkwaliteit. De uiteindelijke natuurdoelanalyses zullen worden getoetst door de Ecologische Autoriteit.¹¹

In de natuurdoelanalyses wordt aangegeven in hoeverre de beoogde gebiedsdoelen voor het desbetreffende Natura 2000-gebied met de genomen en voorziene te nemen maatregelen worden gehaald. Omdat deze natuurdoelanalyses ten aanzien van Natura 2000-gebieden Kolland & Overlangbroek, Veluwe, Rijntakken, Binnenveld en Lingegebied & Diefdijk-Zuid nog niet beschikbaar zijn en/of nog niet zijn getoetst door de Ecologische Autoriteit, worden deze niet betrokken bij de beoordeling van uw verzoek tot intrekking.

V. Zienswijzen

Op 12 mei 2023 ontvingen wij een zienswijze van de heer Schothorst en mevrouw Vrij-Standhardt namens respectievelijk Vereniging voor Dorp en Natuur Amerongen-Leersum en Bewonerscomité Leersum-Zuid.

⁹ Zie het Coalitieakkoord "Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst", te raadplegen via de volgende link: <https://www.kabinetsformatie2021.nl/documenten/publicaties/2021/12/15/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst>

¹⁰ Het Handelingskader is te raadplegen via de volgende link: <https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2022-04/Handelingskader%20programma%20aanpak%20stikstof%2C%20december%202021.pdf>

¹¹ De werkwijze van de Ecologische Autoriteit is te raadplegen via de volgende link: <https://www.ecologischeautoriteit.nl>

De zienswijze betreft gedeeltelijk een herhaling van het verzoek tot intrekking van 20 september 2022, zoals aangevuld op 10 januari 2023. Voor het overige bevat de zienswijze samengevat de volgende punten:

1. Verzocht wordt om in de definitieve besluitvorming, meer inhoudelijk dan nu het geval is, Natura 2000-gebied Rijntakken mee te wegen.
2. Aangegeven wordt dat er niet adequaat is gereageerd op het verzoek tot intrekking.
3. Verzocht wordt om een afschrift van de reactie van vergunninghouder op het verzoek tot intrekking.
4. Verwacht wordt dat de naar voren gebrachte argumenten in gezamenlijkheid worden beoordeeld.
5. Opheldering wordt gevraagd ten aanzien van de stelling dat intrekking van de vergunning zou betekenen dat de referentiesituatie, bestaande uit de in de natuurvergunning van 12 juli 2013 vergunde situatie, herleeft en de totaal toegestane emissie daarmee zou toenemen van 5.987,8 naar 6.152,8 mol/ha/jaar.
6. Onverklaarbaar zou zijn dat volgens AERIUS Calculator, versie 2022, voor het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek de kritische depositiewaarde nog maar op 1 hexagoon wordt overschreden.

Wij reageren hierop als volgt:

- Ad 1. Wat betreft Natura 2000-gebied Rijntakken is aangegeven dat de nodige maatregelen worden getroffen. In dit verband is gewezen op de Uitvoeringsagenda Gelderse Maatregelen Stikstof 2021-2025¹², waarin in hoofdstuk 7 voor Natura 2000-gebied Rijntakken heel specifiek in maatregelen wordt voorzien. Dit betreft zowel maatregelen ter reductie van de stikstofdepositie als overige natuurmaatregelen.

Gelet op de AERIUS-berekening met kenmerk RViSZDNfq7LT van 22 maart 2023 is de hoogst berekende depositie als gevolg van het vergunde project 2,38 mol/ha/jaar op het leefgebied Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekele gebied van het Natura 2000-gebied Rijntakken.

Raadpleging van AERIUS Calculator op 22 maart 2023 (rekenjaar 2023) leert dat op hexagoon 4220881 (coördinaten x:159946 y:445091) een achtergronddepositie plaatsheeft van 1.651,8 mol/ha/jaar, dat binnen de in de op de kaart voor Grootchalige stikstofdepositie Nederland¹³ genoemde range van 1.500 tot 2.000 mol/ha/jaar ligt.

Wij achten het wegnemen van een effect van maximaal 2,38 mol/ha/jaar (het effect van het gehele vergunde project) waar de achtergronddepositie tegen de 1.500 tot 2.000 mol/ha/jaar belooft, geen noodzakelijke maatregel zonder welke geen herstel van het leefgebied kan plaatsvinden. Het vergunde project levert daarmee bij een conservatieve schatting (laagste achtergrondwaarde circa 1.500 mol/ha/jaar) immers minder dan 0,15% van de totale achtergrondbelasting aan stikstofdepositie in het gebied op.

- Ad 2. Het is helaas niet gelukt om spoedig een (ontwerp)besluit te nemen op het verzoek tot intrekking. De afhandeling van het formeel en ondertekend verzoek tot intrekking van 20 september 2022 heeft onder meer vertraging opgelopen omdat bij aanvulling van het verzoek op 10 januari 2023 alsnog een rechtstreeks beroep is gedaan op artikel 6, tweede lid, Habitatrichtlijn.
- Ad 3. Van vergunninghouder hebben wij geen reactie ontvangen op het verzoek tot intrekking.
- Ad 4. Wij kunnen u verzekeren dat de naar voren gebrachte argumenten wel degelijk in gezamenlijkheid zijn beoordeeld.
- Ad 5. Bij onze beoordeling dienen wij uit te gaan van de best beschikbare wetenschappelijke inzichten. Daarom hebben wij de op 12 juli 2013 en 17 mei 2017 vergunde situaties opnieuw berekend aan de hand van de momenteel geldende Rav-emissiefactoren.

De totaal toegestane emissie op basis van de vergunde situatie in de natuurvergunning van 12 juli 2013 betreft volgens de momenteel geldende Rav-emissiefactoren 6.152,8 mol/ha/jaar, in tegenstelling tot de 5.648,32 mol/ha/jaar die als beoogde situatie is opgenomen in de natuurvergunning van 12 juli 2013.

¹² De uitvoeringsagenda is online raadpleegbaar via de volgende link: https://gelderland.stateninformatie.nl/document/10403266/3/PD_-_Bijlage_1_Uitvoeringsagenda_GMS_2021-2025_%28PS2021-555%29.

¹³ <https://www.atlasnatuurlijkkapitaal.nl>.

Dit is, om exact te zijn, gelegen in het feit dat de Rav-emissiefactor voor stalsysteem A1.100 is gewijzigd van 11 naar 13 mol/ha/jaar, de Rav-emissiefactor voor stalsysteem D3.2.15.4.1 is gewijzigd van 0,38 naar 0,45 mol/ha/jaar, de Rav-emissiefactor voor stalsysteem D1.1.15.4.1 is gewijzigd van 0,09 naar 0,10 mol/ha/jaar, de Rav-emissiefactor voor stalsysteem D3.100 is gewijzigd van 3,5 naar 3 mol/ha/jaar en de Rav-emissiefactor voor stalsysteem A1.10 is gewijzigd van 7,4 (naar 9,5 en daarna) naar 7 mol/ha/jaar.

De totaal toegestane emissie op basis van de vergunde situatie in de natuurvergunning van 12 juli 2013 betreft volgens de momenteel geldende Rav-emissiefactoren 6.152,8 mol/ha/jaar, in tegenstelling tot de 6.647,83 mol/ha/jaar die als uitgangssituatie is opgenomen in de natuurvergunning van 17 mei 2017.

Dit is, om exact te zijn, gelegen in het feit dat de Rav-emissiefactor voor stalsysteem A1.10 is gewijzigd van 9,5 naar 7 mol/ha/jaar.

De totaal toegestane emissie op basis van de vergunde situatie in de natuurvergunning van 17 mei 2017 betreft volgens de momenteel geldende Rav-emissiefactoren 5.987,8 mol/ha/jaar, in tegenstelling tot de 6.600,3 mol/ha/jaar die als beoogde situatie is opgenomen in de natuurvergunning van 17 mei 2017.

Dit is, om exact te zijn, gelegen in het feit dat de Rav-emissiefactor voor stalsysteem A1.10 is gewijzigd van 9,5 naar 7 mol/ha/jaar.

- Ad 6. AERIUS Calculator, versie 2022, is het in artikel 2.1 van de Regeling natuurbescherming wettelijk voorgeschreven rekeninstrument om de stikstofneerslag van projecten in Natura 2000-gebieden te berekenen. In dit verband wordt verwezen naar de uitspraak van de Afdeling van 5 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1299 (ViA15-uitspraak), waarin AERIUS Calculator is geaccepteerd als zijnde het best beschikbare wetenschappelijke rekeninstrument om de stikstofneerslag van projecten in Natura 2000-gebieden te berekenen.

Dat volgens AERIUS Calculator, versie 2022, voor het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek de kritische depositiewaarde nog maar op 1 hexagoon wordt overschreden, heeft te maken met allerlei (autonome) ontwikkelingen. Daarbij kan gedacht worden aan vrijwillige bedrijfsbeëindigingen in de nabije omgeving alsmede verkeersmaatregelen zoals het verlagen van de maximumsnelheid op onder andere de A2, A12, A15, A27 en A50.

Het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek bevat slechts 1 habitatype dat wordt beschermd onder de Wnb, onderdeel Gebiedsbescherming. Dit betreft het habitatype H91E0C vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) met een vrij hoge kritische depositiewaarde van 1.857 mol/ha/jaar. Omdat Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek voorts een klein Natura 2000-gebied betreft, is het zodoende relatief eenvoudig om tot een situatie te komen waarin er geen of minder overschrijding van de kritische depositiewaarde plaatsvindt.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de zienswijze geen aanleiding geeft om het besluit ten opzichte van het ontwerp gewijzigd vast te stellen.

VI. Wijzigingen ten opzichte van het ontwerpbesluit

Ten opzichte van het ontwerpbesluit zijn geen inhoudelijke wijzigingen aangebracht.

VII. Beroep

Indien u zich niet kunt verenigen met dit besluit kunt u een beroepschrift indienen bij de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Hiervoor zijn griffierechten verschuldigd. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt (na publicatie) aan op de dag na terinzagelegging.

Het beroep kan worden ingesteld door:

- belanghebbenden;
- niet-belanghebbenden die tijdig hun zienswijze over het ontwerpbesluit naar voren hebben gebracht of geen zienswijze naar voren hebben gebracht maar die dat redelijkerwijs niet kan worden verweten.

Het besluit wordt onherroepelijk nadat de termijn voor het indienen van een beroepsschrift ongebruikt is verstreken. Het instellen van beroep schorst de werking van het besluit niet. Indien onverwijld spoed dit vereist, kunt u naast het instellen van beroep een verzoek om een voorlopige voorziening indienen bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht. In dat geval treedt het besluit niet in werking voordat op dit verzoek is beslist. Griffierechten zijn hiervoor opnieuw verschuldigd. Titel 8.3 van de Algemene wet bestuursrecht is van toepassing.

VIII. Overleg en informatie

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

IX. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan:

- Vereniging voor Dorp en Natuur Amerongen-Leersum;
- Bewonerscomité Leersum-Zuid.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zoveel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarbij van belang. Daarom is een afschrift van dit besluit tevens gezonden aan de in dit geval van belang zijnde bestuursorganen.

Een afschrift van dit besluit wordt verzonden aan:

- Gemeente Utrechtse Heuvelrug;
- RUD Utrecht;
- Omgevingsdienst regio Utrecht.

Een afschrift wordt ook verzonden aan vergunninghouder.

Tevens hebben wij dit besluit gepubliceerd op: <https://www.officielebekendmakingen.nl>.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Valid Signed door
op 06-07-2023

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving